

Talianska „lampárska“ spoločnosť Luceplan definuje svoje DNA troma hlavnými princípmi: invenčnosťou experimentov, starostlivým technologickým výskumom a pozornosťou venovanou kvalite detailu. Všetky tri princípy sa pretínajú aj v jej vlajkovom produkte, lampe Costanza, ktorá tento rok oslavuje 30. narodeniny. Invenciu, technológiu a kvalitu však v jej prípade dopĺňa ešte čosi navyše. Je to zreteľný motív priesračnej poetiky, ktorý do jej tvaru zaklial dizajnér Paolo Rizzatto.

V 80. a 90. rokoch 20. storočia sa svet dizajnu nechal unášať zrýchleným technologickým pokrokom. Množstvo inovácií a nových materiálových výtvarných umení umožnilo návrhárom stvárňovať ešte lepšie a účinnejšie produkty. Prúd priekopníckeho uvažovania v dizajne napokon vyústil do takzvaného smeru high-tech s výrazným uplatnením skla, kovu a konštruktivistického tvarovania. Niektorí dizajnéri však módne materiály či výrobné postupy používali o čosi citlivejším spôsobom. Napríklad spomínaný Paolo Rizzatto, ktorý rád siahal po archetypálnych predlohách, aby ich nanovo definoval súdobými dizajnérskymi

prostriedkami. To je aj prípad lampy Costanza. Jednoduchý tvar klasického kónického tienidla sa v nej spája s dôslednou funkčnosťou. Namiesto zvyčajného textilu napnutého na drôtenej kostre je tienidlo vyrobené z polykarbonátu vystuženého sklolaminátom. Vďaka tomu si uchováva svoj tvar samonosne, bez potreby dodatočnej podpory. Tienidlo modeluje svetlo zo zdroja do tlmenej rozptýlenej žiary po stranách a do usmerneného kužeľového prúdu priamo nadol. Inovatívny je i spôsob spínania lampy. Paolo doplnil závit žiarovky o dlhé tykadlo s integrovaným dotykovým senzorom. Vďaka tomu sa intenzita svetla dá regulovať v štyroch stupňoch.

Dôkaz, že spojenie návrhárskej intuície s odhodlaním experimentovať môže viesť k úspešnému dizajnu, podáva fakt, že za 30 rokov nepretržitej výroby sa lampy Costanza dostali do miliónov domácností po celom svete i do množstva verejných projektov. Výborne odolávajú zmenám štýlových nálad a dokážu poslúžiť v akomkoľvek prostredí bez toho, aby na seba zbytočne púťali pozornosť. Aj preto sú pre mnohých architektov údajne voľbou číslo 1.

Paolo Rizzatto

(1941)

taliansky architekt, interiérový dizajnér a návrhár

POKRAČOVATELIA

SUPERIKONA DIZAJNU druhej polovice 20. storočia – lampa Tolomeo sa vyrába aj v závesnej verzii s obším tienidlom. Tolomeo „Mega Sospensione“ tvorí tienidlo z pergamenového papiera vystuženého plastom, ktoré visí zo stropnej bázy na troch tenkých kábdoch. Vnútroštruktúra je – podobne ako v prípade charizmatickej stolovej lampy Tolomeo – zhotovená z hliníka. Lampy série Tolomeo navrhli Michele de Lucchi a Giancarlo Fassina pre Artemide.

TVAROVO ÚSPORNÉ svietidlo Hang navrhol známy holandský dizajnér Marcel Wanders. Kto pozná jeho prácu, musí byť prekvapený. Namiesto zvyčajného rukopisu prílišnej dekoratívnej, tvarovej rozmarnosti či miernej pochabosti využil len čistý výraz archetypálnej predlohy: tienidlo z bavlny laminovanej PVC visí na priamom kábli. Je dostupné v bielej alebo čiernej farbe a najlepšie vynikne v skupinke s ďalšími lampami z radu Hang. Vyrába Moooi.

ZDRŽANLIVO ELEGANTNÁ závesná lampa Aurea preberá známy kónický tvar, no stvárňuje ho s trocha inou materiálovou receptúrou. Zdroj svetla je ukrytý vo vnútri medzi dvoma tienidlami: vonkajším, ktoré je zhotovené z farbeného hliníka, a vnútorným z matného polypropylénu. Takáto kompozícia umožnila autorovi, dizajnérovi Denisovi Santachiarovi, vymodelovať príjemnú rozptýlenú žiaru nasmerovanú priamo nadol. Vyrába Fontana Arte.